

Lars Løkke Rasmussens tale i synagogen ved markeringen af 75-året for oktober 1943

Taler

Lars Løkke Rasmussen
Statsminister

Dato

11. oktober 2018

Sted

Københavns Synagoge

Omstændigheder

Oktober 1943 eller Jødeaktionen beskriver den aktion, hvor jøder og politiske modstandere af de nazistiske magthavere i både blev transporteret til Sverige under 2. verdenskrig.

Your Royal Highness ,

Your Excellency, Mr. President of the State of Israel,
Mr. President of the World Jewish Congress,
Excellencies,

Mine damer og herrer
Kære alle sammen.

At de gamle toraruller findes. At Københavns Synagoge står endnu. Og først og fremmest, at I alle sammen er her i aften.

Det er vidnesbyrd om, at danske jøders skæbne er et lys i det nazistiske folkemords mørke.

I Danmark blev langt de fleste jøder reddet.

Danmark var undtagelsen.

Og derfor indeholder denne aften en dobbelthed. Glæden over dem, der blev reddet. Sorgen over dem, der blev dræbt – i Danmark og i resten af Europa.

75 år – det er mange år, men alligevel ikke længere væk, end at nogle af jer levede på den tid, og selv var blandt de forfulgte.

Og endnu flere har forældre, bedsteforældre, oldeforældre, som delte samme skæbne.

Jeres vidnesbyrd er vigtige. Dem bør alle lytte til. Det vil jeg gøre. Med stor respekt.

Ligesom det gør mig ydmyg, at redningsmænd og -kvinder fra dengang også er med i aften.

I tog et personligt ansvar for at hjælpe jeres medmennesker.

I skrev danmarkshistorie. I skrev verdenshistorie.

Vi er jer alle tak skyldige.

* * *

Mr. President.

The rescue of the Danish Jews is not only a part of Denmark's history. It is a part of world history.

As a Dane it is heart-warming to visit Israel; to experience the gratitude for the rescue of the Danish Jews. I felt this very strongly when I was in Israel two years ago.

At the Yad Vashem Museum in Jerusalem, trees have been planted to honor those who helped Jews during Holocaust.

One tree for King Christian X of Denmark – The Crown Prince's great grandfather.

One tree for the Danish resistance movement.

And one tree for the Danish people.

This is the very core of October 43. The rescue was not a deed of a single person – but of a whole people.

The rescue of Danish Jews is a solid foundation under the Danish-Israeli relationship.

Denmark strongly supported the formation of the state of Israel.

I am happy and honored that you, Mr. President, and your wife, are here with us today commemorating the rescue in October 1943; both at the event in Gilleleje earlier today and tonight in the synagogue.

Allow me to continue in Danish.

* * *

I dag er det svært at forestille sig, at danske familier blev stræbt efter livet på grund af deres oprindelse. At børn og gamle, kvinder og mænd skulle fratages alle rettigheder og sendes med skib og kreaturvogne til koncentrationslejre med det endemål at dræbe dem.

Det er ubærligt at tænke på.

Men det skete.

I aften mindes vi de danske jøder, der brutalt blev dræbt under flugten eller i Theresienstadt.

Men vi glæder os også over de mere end 7.000 danske jøder, som blev reddet.

Oktober 1943 er en historie om fortabelse og redning.

Folkedrab og medmenneskelighed.

Mørke og lys.

Og det er en historie om personligt ansvar. Om den forpligtelse, vi alle har som mennesker – til at gøre det rigtige.

En af de vigtigste begivenheder i Danmarkshistorien – nok den del af vores historie, der er mest kendt ude i verden – handler ikke om generalers dåd. Eller om politikeres beslutninger.

Men om almindelige mennesker, som i det små traf valg, der fik en kæmpe betydning.

I de afgørende dage og uger tog mennesker ansvaret på sig og udviste sandt heltemod.

Sygeplejersker og læger skjulte flygtninge under dække af indlæggelse. Naboer passede på lejligheder og indbo. Familier tog fremmede børn til sig på ubestemt tid.

De valgte at følge deres samvittighed.

Handlede i situationen.

Sagde nej til overmagten. Ja til medmenneskelighed.

Og på den måde lagde de brik efter brik i et Danmarks-billede af solidaritet og humanisme.

I dag ved vi godt, at særlige forhold medvirkede til, at flugten lod sig gøre. Selvfølgelig – lad os være ærlige – er det ikke skønmaleri det hele. Det er der intet, der er.

Men det ændrer ikke ved historiens sande kerne:

Redningen af de danske jøder var en fælles og spontan handling, som udsprang af danske borgeres ordentlighed, retfærdighedssans og medfølelse.

Danskerne så forfølgelsen af jøderne som det, den var – et angreb på naboen, kollegaen, klassekammeraten, medborgeren – medmennesket.

* * *

Og derfor er oktober 1943 også en fortælling om vellykket integration af det jødiske mindretal gennem de seneste århundreder. Helt tilbage fra jøderne fik borgerrettigheder i 1814.

Vores fælles historie er grundlæggende lykkelig. Fordi den er fælles.

Og ægte fællesskab bygger på plads til forskellighed.

Jeg ved godt, at nogle af jer er bekymrede for, om den plads bliver mindre i fremtiden.

Jeg vil derfor gerne understrege her i aften, at det er en bekymring, jeg forstår. Som jeg deler.

Og som jeg vil gøre mit til ikke bliver til virkelighed.

Man skal kunne leve et almindeligt jødisk liv i Danmark. Med de traditioner, der hører til.

For mig er det en del af et frit land.

Det Danmark, der reddede de danske jøder for 75 år siden. Det Danmark er her stadig.

Fortiden er skabt af menneskers handlinger. Det er nutiden også. Og det vil gælde i fremtiden.

Oktober 1943 står ikke alene.

Reaktionen efter angrebet på synagogen i 2015 og drabet på Dan Uzan, som stod synagogevagt, bekræftede den helhjertede støtte til det jødiske samfund.

Lige her ude på Krystalgade lå tusindvis af buketter i et tæt blomstertæppe.

En spontan og overvældende sympati fra mange, mange danskere til vores jødiske landsmænd.

Mr. President of the State of Israel.

Mr. President of the World Jewish Congress.

October 43 is a story of light and darkness.

Of personal responsibility and moral duty.

And of the successful integration of the Jewish community in Denmark.

Danish Jews are and will always be an integral part of the Danish community.

An attack on Danish Jews is an attack on Denmark.

That is how it was. This is how it is. This is how it will always be.

Danmarks jøder var og er vores landsmænd.

Redningen af de danske jøder er en central del af vores fælles historie. Af vores fælles Danmark.

Et land med samhørighed og medmenneskelighed.

Tak for ordet.

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Mindetale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lars-lokke-rasmussens-tale-i-synagogen-ved-markeringen-af-75-aret-for-oktober-1943>